

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ НА ОБЛАСТ ПЛЕВЕН

Мониторингов доклад за 2015 г.

за

изпълнение на дейностите заложи в

**СТРАТЕГИЯ НА ОБЛАСТ ПЛЕВЕН ЗА ИНТЕГРИРАНЕ
НА РОМИТЕ (2013 – 2020)**

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ВЪВЕДЕНИЕ

2. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ

3. ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ”

4. ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ”

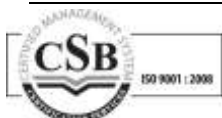
5. ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ”

6. ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ”

**7. ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И
НЕДИСКРИМИНАЦИЯ”**

8. ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА И МЕДИИ”

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ:

Изпълнението на заложените мерки в Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020 г.), се осъществяват на територията на област Плевен чрез Областна стратегия за интегриране на ромите (2013-2020), както и Планове за действие за интеграцията на ромите в общините.

В процеса на работа периодично се провеждат работни срещи между общини и Областна администрация във връзка с работата по изпълнението на приоритетите заложи в Националната стратегия за интеграция на ромите. Отчита се много активен диалог между местните и областните власти в реализацията на дейностите по стратегическите документи.

Налице е създадено партньорство между неправителствените организации и самите общини, като вече се предлагат иновативни решения за повишаването на нивата на заетост в ромска общност, както и обучението им на територията на общините. 9 от 11-те общини на територията на област Плевен имат създадени и действащи общински планове за интеграция на ромите.

Настоящият Мониторингов доклад е втори след приемане на Стратегията на област Плевен за интегриране на ромите (2013 - 2020 г.). В него се отчита извършената дейност по шестте приоритета от План за действие, съобразно ангажиментите и отговорностите на ресорните институции и прилагането на мерки в съответната област, насочени към интегриране на ромската общност в българското общество и е в резултат на съвместната им работа.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ

Областният управител на Област Плевен координира изпълнението на приоритетите на Стратегия на област Плевен за интегриране на ромите (2013 - 2020 г.)

Със Заповед № РД-12-05/06.01.2016 г., на Областния управител е определено Звено за мониторинг и оценка, което следи за оперативното изпълнение на дейностите в Стратегията на Област Плевен за интегриране на ромите (2013-2020). В началото на всяка година Звеното за мониторинг представя отчет във връзка с изпълнението на заложените приоритети в стратегията до Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси.

Хронология (2012-2015):

- Сформиране на областен съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси – 11.12.2012 г.
- Проведени заседания на Областен оперативен екип по разработване на Областната стратегия – 4 броя
- Утвърден от Областен управител Стратегически документ - Областна стратегия на област Плевен за интеграция на ромите (2013-2020), на (22.03.2013 г.)
- Проведени заседания на Областен съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси - 5 бр.
- За периода 2012 – 2014 са проведени 6 бр. заседания на областен оперативен екип за подпомагане актуализацията на общинските планове за интеграция на ромите.
- Приети Планове за действие (2013-2014) в изпълнение на Стратегия на област Плевен за интегриране на ромите на общините Долна Митрополия, Долни Дъбник, Искър, Гулянци, Кнежа, Пордим, Левски, Плевен и Червен бряг.
- Актуализирани Планове за действие (2014-2017) в изпълнение на Стратегия на област Плевен за интегриране на ромите на общините Долна Митрополия, Долни Дъбник, Искър, Гулянци, Кнежа, Пордим, Левски, Плевен и Червен бряг.
- Проведени кръгли маси, дискусии и работни групи свързани с интеграцията на ромите – 12 бр.
- Проведени заседания на Звено за мониторинг и оценка - 4 бр. (за 2015 г.)
- Приет Мониторингов доклад за изпълнение на приоритетите в Стратегия на Област Плевен за интегриране на ромите (2013 - 2020 г.) на 24.02.2015 г.
- Проведени заседания на Звено за мониторинг и оценка - 2 бр. (за 2016 г.)
- Приет Мониторингов доклад за изпълнение на приоритетите в Стратегия на Област Плевен за интегриране на ромите (2013 - 2020 г.) на 13.04.2016 г.

ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ”

Цел: Обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда

Изпълнението на заложената цел в приоритет „Образование” се осъществява с участие на училищата в програми, проекти, извънкласни дейности, организиране на безплатни екскурзии с образователна цел, целодневна организация на учебния ден, училищни спортни състезания, работа с родители и др.

Представените резултати от анализите за учебната **2014/2015 година** са следните:

Общият брой на напусналите ученици, подлежащи на задължително обучение до 16-годишна възраст по смисъла на чл. 7, ал. 1 от ЗНП, в **област Плевен** от началото на учебната **2014/2015 година** е **24**. Напуснали поради натрупан голям брой отсъствия и по социални и семейни причини. Напуснали ученици поради слаб успех не се регистрират.

Представените резултатите за I учебен срок за учебната **2015/2016 година** са следните: броят на напусналите ученици в област Плевен за I учебен срок на учебната **2015/2016 година** е **общо 10**. Реинтегрирани **7** ученици, напуснали и преминали от дневна в самостоятелна форма на обучение.

Справката показва, че броят на напусналите ученици в задължителната училищна възраст е най-голям в основните, следвани от средно общообразователните училища, най-малък е в професионалните гимназии, като се отчита факта, че в средните общообразователни училища се обучават ученици в прогимназиален и гимназиален етап на образование.

Основните причини за напускане на училището от учениците са следните:

- социални и семейни причини,
- липса на образование или ниска грамотност у родителите и убеденост в необходимостта от придобиване на степен на образование и формирането му като приоритет.
- изоставане в училищните постижения и липса на мотивация за учене,
- етно-културна принадлежност;
- нисък социален статус;
- миграционни процеси.

Изтъкнатите причини имат различна степен на проявление но най-вече по населени места. В по-големите населени места и общинските центрове причините са основно семейни (трудова миграция на семействата или членове на семействата в по-големи населени места или в чужбина) и липсата на мотивация за учене и изоставане в училищните постижения, докато в малките населени места, основните причини са от социален и етно-културен характер.

Мерките за намаляване на напусналите ученици имат превантивен характер. Основно целят намаляване на броя на напусналите ученици и е свързана с търсене и прилагане на методи и форми за обучение и възпитание, близки до интересите на учениците и съобразно възрастовите им особености:

2.1. Включването на учениците, застрашени от напускане на образователната система в извънкласните и извънучилищните дейности, по-голямата част от които по програмите и

проектите на МОН и Програма за превенция на отпадането от училище към ЦМЕДТ „Амалипе” – В. Търново, води до превръщане на училището в поле за развитие и изява талантите на децата;

2.2. Включването на родителите в училищни дейности се утвърждава като добра практика за подобряване на взаимодействието учител-родител-ученик и за подобряване на резултатите от образователно-възпитателния процес;

2.3. В част от училищата, дейностите по превенция и намаляване броя на напусналите ученици се подпомагат от училищни психолози и педагогически съветници;

2.4. Със съдействието на Регионален инспекторат по образованието – Плевен училищата в областта работят в посока на успешно прилагане на възможностите, определени в чл. 112 и чл. 114 от ППЗНП за намаляване на броя на напусналите ученици.

Обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система

Възпитателни мерки, предприети от училищата:

- включване на ученици за обучение в групи СИП, извънкласни и извънучилищни дейности, отговарящи на интересите и личностните им заложби; дейности за изява на техните интереси и таланти Съхраняването и развитието на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства се осъществява чрез обучение в свободноизбираема подготовка (СИП) в изучаване на традиционната култура на съответната етническа общност;
- ранно идентифициране на ученици в риск; създаване на педагогическа подкрепа за преодоляване на изоставането и пропуските чрез прилагане на индивидуален подход, използване на индивидуална и групов работа, създаващи условия за усвояване на учебния материал, съгласно чл. 114 от ППЗНП ученици, застрашени от отпадане, училището с помощта на регионалните инспекторати по образованието и съвместно с общината, училищните настоятелства и други органи и организации създава допълнителни образователни възможности, като организира и провежда:

1. индивидуални програми за психологопедагогическо въздействие на ученика;
2. допълнителна работа с учениците по време на учебните занятия и през ваканциите;
3. извънкласни и извънучилищни дейности, съобразени с образователните потребности и с интересите на ученика;
4. консултации и насочване към професионално обучение съобразно възрастта и интересите на ученика.

- мотивиране на учениците и развиване на уменията им за работа в екип, чрез участие в тренинги, проекти и програми; работа с педагогически съветници и училищни психолози;
- работата с родители е приоритетно насочена към привличането им като активни участници в училищния живот, постигане на партньорство в образователно-възпитателния процес, приобщаване на родителската общност за активно участие в решаването на училищните проблеми - провеждане на лектории и беседи по проблемите на образованието и възпитанието на учениците, важноста на редовното посещение на децата в училище; разясняване на ролята на образованието за бъдещото израстване и реализиране на учениците на пазара на труда след завършване на образование; осъществяване на дейности съвместно с родителската общност;

включване на родителите при подготовката и провеждането на училищни тържества, концерти, мероприятия и изяви на децата.

Обхванати деца в детски градини, подлежащи на записване в първи клас деца, обхванати в учебния процес, отпаднали от училище:

4.1. На територията на област Плевен съвместно с педагогическия екип от училищата и детските градини с родителите на децата от ромски произход се работи по подготовката на децата в предучилищна възраст от всички етнически групи за пълноценно им включване в образователния процес.

4.2. Осъществяват се форми за ефективна работа и мотивиране на родителите на деца от етническите малцинства, които ги възпрепятстват да посещават детска градина.

4.3. В детските градини се работи по национални програми и проекти на МОН – НП „С грижа за всеки ученик”, Модул 2 „Осигуряване на допълнително обучение за деца от подготвителните групи”, с цел по-добра подготовка за придобиване на училищна готовност.

Основни причини, поради които децата, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка не посещават учебните заведения:

- миграционни процеси в и извън България;
- децата пребивават в чужбина, заедно със своите родители и често отсъстват от учебните заведения;
- децата се отглеждат не от родителите, а от други членове на семейството, предимно баби и дядовци, които не винаги проявяват ангажираност с образованието на внуците си и възможност да осигуряват присъствието им в учебните заведения;
- невъзможност на родителите/настойниците да заплащат размера на таксата за ползване на детска градина;
- децата нямат необходимите имунизации и медицински документи, удостоверяващи извършените задължителни изследвания при постъпване в детска градина по наредбата на Министерството на здравеопазването;
- родителска/настойническа незаинтересованост, поради което децата не се водят в учебните заведения;
- незачитане и неспазване на законовите норми от родителите/настойниците на децата, които не посещават учебните заведения;
- неефективност на наказателните мерки по ППЗНП, които са в правомощията на общините, към родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в учебните заведения;
- липса на съвкупна образователна, социално-икономическа и административно-правна политика по обхвата и задържането на децата в учебните заведения;

По данни, подадени от директорите на детски градини и училища с подготвителни групи, за учебната **2015/2016 година** са подадени заявления и са записани в подготвителните групи, както следва:

Учебно заведение	5- годишни деца	6- годишни деца	7-годишни деца, отложени от Първи клас
ЦДГ/ОДЗ	1876	1898	15
ПГ в училище	141	298	0
Общо записани	2017	2196	15

От Регионален инспекторат по образованието - Плевен е изискана информация от общините в областта за броя на подлежащите за постъпване в първи клас по смисъла на чл. 7, ал.1 и ал.2 от ЗНП и чл. 35, ал. 2 от ППЗНП. Информацията е следната:

Община	Брой деца, подлежащи на постъпване в I клас /родени в периода 01.01.2008 г. – 31.12.2008 г./
Белене	69
Гулянци	101
Долни Дъбник	156
Д. Митрополия	187
Искър	60
Кнежа	128
Левски	175
Никопол	83
Плевен	1557
Пордим	57
Червен бряг	241
ОБЩО ЗА ОБЛАСТТА	2814

Съпоставени с данните през последните три години се вижда, че броят на първокласниците, подлежащи на постъпване в първи клас през учебната 2015/2016 година е най-голям – **2814** (по данни от общините в област Плевен). През учебната 2014/2015 година броят на подлежащите е **2210**, през учебната 2013/2014 – **2366**. Подадените данни са общо за всички деца и ученици, а не само роми.

Подлежащите за първокласниците- роми са записвани от родителите си в първи клас, но проблема на много от тях е че срещат обучителни трудности, защото не са посещавали групите за задължителната възраст -5 и 6 годишни.

Предполагаемите данни за подлежащи за записване за I клас роми за учебната **2014/2015 година са 182 ученици**, отпаднали **46**, а за учебната **2015/2016 година 199 ученици**, отпаднали **41**. Реинтегрирани 6 деца.

Делът на посещаващите детска градина при децата от 3 до 6-годишна възраст при децата от ромски произход е почти двойно по-нисък – едва 30,9%. Голяма част от децата, чийто майчин език е различен от българския, срещат трудности в процеса на обучението, което често води и до социалното им изключване в училищната общност, както и не посещаване на детска градина.

Всички училища и детски градини в област Плевен работят за:

- Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата, чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход;
- Насочване на младежи от ромски произход, отпаднали от образователната система

или с ниска грамотност, към дейности и услуги по допълнително ограмотяване и професионална ориентация;

- Приобщаване и приемане на родителите - роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.

Забележка: Информацията не може да бъде структурирана и систематизирана с точност, защото е **важно да се отбележи, че много от ромите не се самоопределят като такива.**

За учебната 2015 година е констатирано:

- Повишаване на мотивацията и на родителите от етническите малцинства за интегрирането на децата им в образователната система, чрез включването им като помощници на учителите за проучване, предаване, пресъздаване и съхраняване обичаите и традициите на различните етноси;
- Създадени са в училищата, работещи по програмата ученически парламенти, родителски клубове и ученици – наставници;
- Проведени са дискусии с родителския клуб на тема „Защо децата отпадат от училище? Как да противодействаме на този проблем?"; лектория с родители и ученици от VII и VIII клас на тема „Превенция на ранните бракове"; среща на родители и ученици със студенти роми от МУ и Педагогически колеж към ВТУ ;
- Участие на родителската общност в живота на училището;
- Включване на родителите като активна страна - родителски клуб и организиране на лектории;

По данни на ЦМЕДТ „Амалипе“ на територията на област Плевен има 12 създадени родителски клуба в които родителите се обучават чрез практически семинари, лекции и беседи. Включени са и родители в училищното настоятелство 42 представители на родителския актив.

Център „Амалипе“ разработи Наръчник за работа в мултикултурна среда и превенция на отпадането от училище с цел улесняване на педагогическия екип в промяна на средата, образователните подходи и методи. 170 педагози от 11 – училища от областта са със сертифицирани знания и умения от обучение по следните модули:

- Програма за намаляване на отпадането на децата от училище. Педагогическа концепция и основни подходи на работа.;
- СИП „ Фолклор на етносите – Ромски фолклор“; Ромските групи в България през призмата на образователните нагласи и потребности;
- Работа с учениците; Работа с родителите за тяхното активно включване в учебния процес;
- Овластяване на родителите и общността, и ангажирането ѝ с развитието на училището;
- Ранни бракове.

Център „Амалипе“ и ВТУ „ Св. Св. Кирил и Методий“ организираха и проведоха през 2015 г. Трета Национална научно – практическа конференция „ Интекултурното образование като средство за намаляване отпадането на ромските деца от училище“. На нея бяха споделени добри практики в интеграцията на ромите.

Съвместно с Фондация „Тръст за социална алтернатива“ Център „Амалипе“ реализира за поредна учебна година Програма „Равен шанс - достъп до образование“ за ученици в гимназиален етап. На 8 ученика от социално слаби семейства с доказана финансова нужда и мотивация за продължаване на образованието са предоставени карти за транспорт и учебници. На най – активните от тях Център „Амалипе“ ще предостави препоръка пред Ромски образователен фонд за получаване на стипендии и във Висше учебно заведение.

През м. февруари, 2015 г. е проведен двудневен обучителен семинар, с участието на родители и учители от ОУ „А. Страшимиров” – с. Бохот, ОУ „В. Левски” – с. Беглеж, ОУ „Хр. Ботев” – с. Пелишат, ОУ „Хр. Ботев” – с. Мечка, с дискуссионни теми: „Отговорността да си родител”; „Отношения и очаквания на взаимодействащите страни: учител – ученик – родител”; „Ранни бракове – за и против”; „Предотвратяване на преждевременното напускане на училище”.

Реализирани проекти по приоритет Образование:

№	Община /Финансиране	Проект	Резултати	Стойност
1	Община Долна Митрополия – финансиране - МОН	НП „С грижа за всеки ученик” Модул 2	Включени са 8 бр. деца на 6 годишна възраст. Проведени са 70 педагогически ситуации по образователно направление БЕЛ, от които 7 с родителите.	770 лв.
2	Община Долна Митрополия – финансиране - Тръст за социална алтернатива /ТСА/ в сътрудничество със Световната банка.	Проект „Готови за училище”	Включени са 75 деца от 3 детски градини, от които 60 бр. от ромски произход. В рамките на проектните дейности, мерки за насърчаване посещаемостта в детската градина са свързани с финансови стимули за семействата – бесплатно посещение и ваучер в размер на 20 лв. при редовно посещение на детето, безплатни помагала за 3 - 4 годишните деца. Проекта се реализира през учебната 2015 г. до 30.06.2016 г. През месец юни 2015 г. две деца на 5 годишна възраст от ромски произход са участвали и отличени с награди от областния конкурс за детска рисунка „Готови за училище”.	-
3	Община Плевен - Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства. Финансиране - Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейски социален фонд на Европейски съюз.	„Учене в толерантност”	-	-
4	Община Плевен	„Подпомагане подготовката за училище на деца в уязвимо положение, във възрастовата група от 3 до 6 години, чрез	Обхванати лица – 106 бр.	

		подобряване на достъпа до качествени предучилищни образователни и социални дейности за бедните деца и децата в неравностойно положение на територията на Община Плевен ”		488 958 лв.
5	Община Плевен	„Нови възможности за грижа (предоставяне на социалната услуга Личен асистент за 130 лица, вкл. деца с увреждания, 10 месеца, 6 ч. дневно”	Обхванати лица – 16 бр.	631 800 лв.
6	Община Плевен	„Подкрепа за достоен живот (продължаване предоставянето на социалната услуга Личен асистент за 138 хора с увреждания”	Обхванати лица – 47 бр.	1 600 000 лв.
7	Община Плевен	„Днес инвестираме в бъдещето на децата (разширяване капацитета на ОДЗ „Снежанка” и разкриване на Регионален център за ранна интервенция на уврежданията)”	Обхванати лица – 1 053 бр.	1 644 753 лв.
8	Център „Амалипе“ финансиране - Програма Намаляване на отпадането на ромските ученици от училище	„Всеки ученик може да бъде отличник“, втори етап / 2013 – 2015 г./	В проекта са участвали училища от общините – Плевен, Кнежа и Червен бряг. Дейностите по проекта са насочени към преодоляване на случаи като рядко посещаване на училище, нисък успех на учениците от ромски произход, ниско представителство на ромски родители в училищни структури и училищния живот като цяло. Осъществена е работа с учители и родители.	-
9	гр. Койнаре , общ. Червен бряг, финансиране по ЦОИДУЕМ, Приоритет 2	Въвеждане и развиване на разнообразни форми на интеркултурно образование насочено към запазване и развитие на културната идентичност на етнически малцинства при деца и ученици - СОУ „ Христо Смирненски“ – гр. Койнаре, общ. Червен бряг	-	-
10	с. Пелишат , Община Плевен, финансиране по ЦОИДУЕМ, Приоритет 3	Ефективна работа с родители на деца и учениците от етнически малцинства за превенция на отпадащите ученици и намаляване на броя на безпричинните отсъствия – ОУ „ Христо Ботев“ – с. Пелишат	-	-

Реализацията на посочените проекти и дейности допринесе за приобщаването на деца и ученици от малцинствен произход за тяхната по-добра предучилищна и училищна подготовка, което улеснява участието им в етапите на училищното обучение. Адаптацията на децата от целевите групи в образователната и възпитателната среда се постига чрез допълнителната подготовка по образователно направление български език.

Планирани дейности за 2016 г.

- Максимално обхващане на подлежащите от пет годишна възраст в детската градина и училище, задържането в училище и завършването на степен на образование, която да гарантира професионална активност и социално включване.
- Насочване на младежи от ромски произход, отпаднали от образователната система или с ниска грамотност, към дейности и услуги по допълнително оgramотяване и професионална ориентация.
- Включване на родителите на деца от ромски произход при осъществяване на дейностите по обогатяване и поддържане на материалната база и активно участие в образователния процес и настоятелствата на детските градини и училищата.

Извод:

Наблюдава се факта, че все още много млади роми остават без подходящо образование, рано напускат училище, или не тръгват на училище, което поставя пред тях редица бариери пред включването им в пазара на труда.

Фактори, причина за случващото се са: голям брой безпричинни отсъствия от учебни занятия, ниска успеваемост в провеждания образователно-възпитателен процес, недостатъчно владеене на български език и най-вече неангажираност на родителите, които не оказват необходимата подкрепа и стимулиране на подрастващите и ориентирането им към по-добро образование, като необходима предпоставка към по-добро бъдеще - социална, трудова реализация. Използваният към настоящият момент модел в образователната система - „Парите следват ученика” е неефективен и изкривява реалната картина по качествен и количествен показател.

Ключово предизвикателство е оgramотяването на пълнолетните роми и мотивирането им за завършване на средното образование.

ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ”

Цел: Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми

Здравеопазването в ромската общност е комплексен проблем. Наблюдават се следните тенденции: по отношение на бременността – бременните жени се картотекират непосредствено преди раждането, не посещават редовно женска консултация и с това попадат в рискови групи бременности. Като цяло бременностите са много ранни и се наблюдават бракове по сребрена (роднинска) линия, което предполага раждане на дете с увреждания. Част от ромското население е неосигурено или с прекъснати здравно-

осигурителни права. Най-голям проблем са инфекциозните заболявания, от които основен проблем е хепатит А – наречен (болест на мръсните ръце) с пик през лятото.

Общите изводи са, че хигиенните навици са в основа на здравето състояние на ромското население в област Плевен. Проблемни са както хигиенните родителски практики, така и хигиенно – жилищните норми на населението от ромски етнос. Предвидено е като акцент провеждане на образователни лекции по ранна хигиена, ранна бременност, предпазване от нежелана, така и др., като за целта да се засили сътрудничеството с личните лекари и взаимодействието им с училищата и детските градини.

През отчетния период – 2015 г., на територията на областта са извършени безплатни прегледи на жени от ромски произход от специалисти АГ. Раздадени са безплатно контрацептивни таблетки, поставени са безплатно вътре маточни спирали на жени от ромски произход.

Медиаторите на територията на област Плевен за периода 2015 са 16 бр.: 1 в Дирекция „Бюро по труда” - Плевен, (*трудоу*) 3 в община Долни Дъбник, 8 в община Кнежа, 1 в община Левски (*младежки*), 1 в община Червен бряг (*младежки*) и 2 в община Долна Митрополия (*младежки и здравен*).

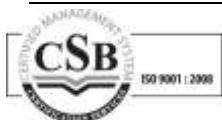
Здравните медиатори работят на терен в кварталите и махалите в населените места, където има лица от ромски произход, като им разясняват необходимостта и важността да се явяват редовно на профилактични прегледи и имунизации, по този начин оказва съдействие на общо практикуващите лекари.

Във връзка с интеграция на малцинствените общности на територията на област Плевен през 2015 година бяха извършени и отчетени следните дейности в приоритет „Здравеопазване”:

1. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора, и с техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране;
2. Провеждане на беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар;
3. Активно издирване от личния лекар на новородени в домашни условия деца и тяхното имунизирание с ваксините, съответстващи на възрастта;
4. Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар;
5. Провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население;
6. Изграждане на капацитет и работа в общността за превенция и контрол на ХИВ, чрез услуги по консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване за ХИВ и инфекции предавани по полов път;
7. Периодично провеждане на беседи от здравни специалисти за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене и за предимствата на здравословния начин на живот.

В област Плевен функционират следните лечебни и здравни заведения, съгласно Годишен анализ на здравно-демографското състояние и здравната мрежа в област Плевен, 2015 на РЗИ-Плевен:

- 321 амбулатории за медицинска помощ.

- 178 амбулатории за дентална помощ;
- 59 лечебни заведения за специализирана извънболнична помощ;
- 13 лечебни заведения за болнична помощ;
- 1 Център за спешна медицинска помощ и 8 филиала.

Брой проведени дейности за утвърждаване здравословен начин на живот сред младите хора през 2015 година:

- 3 обучителни семинара със 142 участници;
- 23 дискусии и лекции с 479 участници;
- 21 видеопрожекции с 432 участници;
- 8 кампании с 1 710 участници;
- разпространени са 2 277 информационни материала;
- 558 лекции, беседи и видеопрожекции с 14 189 участници, проведени от медицинските специалисти в здравните кабинети на училищата.

Реализирани проекти по приоритет Здравеопазване:

№	Община /Финансиране	Проект	Резултати	Стойност
1	Община Долни Дъбник	„Подкрепа за социално включване на уязвими групи от община Долни Дъбник”	Предоставяне на услугата – Здравна консултация за деца, предоставяна от педиатор, мед. сестра, стоматолог и медиатор.	736 551.56 лв.
2.	Община Кнежа – Финансиране съгласно договор №РД-09-28, сключен между община Кнежа и МТСП	„Осигуряване на интегрирани социални услуги за деца и родители от уязвими групи в община Кнежа”	Създадена местна мрежа за социална подкрепа и формиране на родителски умения сред уязвими социални групи.	641 348 лв.

Планирани дейности за 2016 г.

- Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар;
- Провеждане на имунизации с мобилни екипи в населени места без лични лекари;
- Провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население;
- Разширяване сътрудничеството на личните лекари със здравните медиатори и студентите по медицина от ромски произход;
- Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др.

Извод:

Поради неизградената или лоша инфраструктура в селищата и обособените ромски квартали, представителите на големите малцинствени общности по-често боледуват от хепатит, стомашно-чревни заболявания, различни болести причинявани от паразити. Най-често тези проблеми се срещат при ромите.

Изключително сериозен проблем в България в кварталите с преобладаващо ромско население представляват инфекциозните заболявания. Друг сериозен проблем представлява здравната неосигуреност сред ромското население.

Нужно е да бъде увеличен броя на разяснителните кампании и провеждане на беседи с млади роми, и с техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактика.

Необходимо е да се наблегне и на осъществяване на акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно ромско население. Да се предоставят контрацептивни средства на желаещи лица, принадлежащи към групата на лица с ниски доходи.

ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ”

Цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура

Жилищните условия в селищата на Област Плевен се подобряват постоянно посредством общинските бюджети на общините и участието им по финансиращи програми и проекти. Предвид спецификата на отделните общини се наблюдава тенденция на закупуване на жилища от роми в централните части на населените места.

Планирани дейности за 2016 г.

- Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;
- Отреждане на нови територии за жилищно строителство включително и социални жилища, с възможности за деконцентриране на компактните и обособени ромски квартали;
- Създаване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;
- Актуализация /изработване на устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени;
- Изграждане и рехабилитация на социални жилища;
- Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, здравеопазването, културата и др.

Извод:

Необходимост от изработване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население. При предстоящото създаване на Общи устройствени планове (ОУП) за общинските центрове на 11-те общини от Област Плевен, да се предвидят общински терени за ново жилищно строителство, включително социални жилища дисперсно разположени в урбанизираната територия. Използване от общините възможностите за външно финансиране на изграждане на нови социални жилища.

ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ”

Цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях

По данни от Дирекция „Регионална служба по заетостта” – гр. Ловеч общо регистрираните безработни лица през 2015 г., в Дирекция бюро по труда от област Плевен са **16 808**. Равнището на безработица (средногодишна стойност) общо за област Плевен през 2015 г., като процент от икономически активното население е 15,6%.

Регистрираните заети лица средно са 66, регистрираните учащи – 19, а регистрираните пенсионери – 63.

Заявените свободни работни места през годината са 7268. По програми за заетост са заявени 1729 места, при 4211 за 2014 г. На първичния трудов пазар са заявени 5539 места, с 36 (0,6%) по-малко от предходната година. От заявените през годината места на първичния пазар:

- 475 места са наворазкрити (срещу 399 за 2014 г.);
- частният сектор търси работна сила за 3223 места (при 3104 за предходната година);
- 116 места са заявени по мерки (при 82 за 2014 г.)

ОБЩИНИ	Регистрирани безработни лица (брой) средно 2015	Равнище на безработицата /средно 2015/ %
Долна Митрополия	1266	22,7
Долни Дъбник	778	23,5
Гулянци	1425	41,3
Искър	712	41,5
ДБТ – Долна Митрополия	4181	29,8
Левски	1354	19,9
Пордим	431	22,2
ДБТ – Левски	1785	20,4
Никопол	1052	39,5
Белене	603	13,6
ДБТ – Никопол	1655	23,3
ДБТ – Плевен	5262	8,4
Червен бряг	2844	27,8
Кнежа	1082	23,3
ДБТ – Червен бряг	3926	26,4
Плевенска област	16808	15,6

Голяма част от безработните роми в Област Плевен са с основно или по-ниско образование. Този факт затруднява тяхната трудова реализация. С активната политика на Дирекциите „Бюро по труда” се стимулират работодателите да разкриват работни места от една страна, а от друга се стимулира активното поведение на безработните към повишаване на трудовата им мотивация и качествената им характеристика.

Фактор за капсулиране на част от малцинствените общности е неграмотността и слабото владеене на български език, породена от ранното отпадане от училище, липсата на завършено начално или основно образование.

На територията на община Плевен има 1 медиатор, който работи в Дирекция „Бюро по труда” Плевен. В задълженията му влизат: провеждане на срещи и посредничество с работодатели и търсещи работа, информационни кампании и решаване на проблеми касаещи рискови групи.

Реализирани проекти по приоритет Заетост:

№	Община /Финансиране	Проект	Резултати	Стойност
1	Община Плевен	„Предоставяне на социални услуги в общността в 6 центъра за настаняване от семеен тип за деца и младежи, изведени от специализирани институции”	Обхванати лица – 22 бр.	955 324 лв.

Планирани дейности за 2016 г.

През 2016 г. ще продължи целенасочената работа с обезкуражените лица от ромски етнос, както и с регистрираните като безработни лица, самоопределили се като роми, с цел подобряване на достъпа им до пазара на труда и повишаване на дела на заетите след тях. Ще продължи усвояването на средства чрез изпълнение на различни проекти, програми и мерки за заетост и обучение, включени в Националния план за действие по заетостта и финансиране с европейски средства.

Извод:

Необходимост от Развитие и усъвършенстване на мрежата от трудови медиатори в общините с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население за активизиране на неактивните и продължително безработните лица. Констатира се нежелание от страна на работодателите за назначаване на работа на лица от ромски произход.

Целенасочена работа с обезкуражените лица от ромски етнос, както и с регистрираните като безработни, самоопределили се като роми, с цел подобряване на достъпа им до пазара на труда и повишаване на дела на заетите след тях. Активна работа за усвояването на средства чрез изпълнение на различни проекти, програми и мерки за заетост и обучение, включени в Националния план за действие по заетостта за съответната година и в проекти, финансирани с европейски средства.

ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“

Цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“.

На територията на област Плевен съжителстват пет основни етноса: българи, роми, власи, турци и рускоговорящи, които живеят в разбирателство. Не съществува етническо напрежение и межкултурно неразбирателство. В общинските администрации има назначени експерти по етническите въпроси, които координират работата в сферата на културния обмен между различните етноси.

При всички специализирани полицейски операции, извършвани през 2015 година, полицията зачита правото на живот на всеки и служителите нямат право да извършват, причиняват или толерират, какъвто и да е акт на насилие или нехуманно или уронващо достойнството поведение; извършват дейността си справедливо, водени от принципите на безпристрастност и недискриминация; полицейският състав зачита с особено внимание положението на отделните лица, принадлежащи към особено уязвими групи.

Периодично през 2015 година са проведени срещи на ръководството на ОДМВР – Плевен с представители на структурите за местно самоуправление, срещи на полицейски и младши полицейски инспектори от РУМВР с лидери на етническите групи за планиране на съвместни действия за решаване на конкретни проблеми на местните общности.

Активна превантивна дейност в училищата, ромските квартали и кварталите със смесено население за ограничаване на престъпността и противообществените прояви. Провеждане на срещи и беседи в училищата на инспекторите от детските педагогически стаи при РУМВР – Плевен за запознаване със ЗБППМН и НК. Дискусии по темите за агресията сред подрастващите, тютюнопушенето и употребата на наркотици, домашното насилие и безопасното общуване в Интернет.

Мерки за преодоляване на всички форми на дискриминация:

Осъществяването на полицейската дейност в мултиетнически общности почива на определени правни принципи, професионални стандарти и правила, изработени и проверени в практиката. От значение за нормалното изпълнение на различните полицейски функции е добрата комуникация с представителите на всяка етническа група, която става възможна въз основа на познаването на бита, езика, традициите, вярванията и проблемите на хората от общността.

Организацията на полицейската дейност е обвързана с правата на задържаните и професионалната полицейска етика. Не са постъпвали жалби за дискриминация на граждани.

Изводи: Полицейските служители от област Плевен сътрудничат и подпомагат държавните органи, които от своя страна търсят начини да гарантират правата на всички граждани в областта. Полицията упражнява правомощията си и осъществява функциите си без всякаква дискриминация на някое от основанията, определени в Европейската конвенция за правата на човека. Поддържането на служебната документация, позволява прозрачност при упражняването на правомощията и изпълнението на полицейските функции.

Наблюдава се привличане на структурите на гражданското общество – неправителствени организации, медии и сдружения, за инициране и реализиране на съвместни дейности, насочени към правната компетентност и повишаването на чувството за сигурност.

Планирани дейности за 2016 г.

- Повишаване на участието на ромите и друго живеещо при подобни условия население в държавната администрация на регионално ниво и местната администрация.
- Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми, вкл. и спорт.
- Засилване работата на местно ниво за повишаване осъзнаването на правата и отговорностите от ромите.

Извод:

Установяване на ново ниво на партньорство и сътрудничество между полиция и общество, което е гаранция за по-широка гражданска ангажираност и съпричастност към полицейската дейност.

За отчетния период се наблюдава активно партньорство с НПО на територията на областта. Служители на ОД на МВР – Плевен участват в създаването на училища за родители, съвместно с неправителствени организации.

Наблюдава се привличане на структурите на гражданското общество за инициране и реализиране на съвместни проекти и програми, насочени към правната компетентност на гражданите и повишаване на чувството им за сигурност.

ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА И МЕДИИ”

Цел: Създаване на условия за равен достъп на ромската общност до общественя културен живот и съхранение и развитие на ромската традиционна култура и творчество

Читалищата на територията на Област Плевен работят пряко с ромската общност, като организират кръгли маси, дискусии и разпространение на листовки с цел включване на ромите и маргинализираните групи в културния живот на общините и реализиране на образователни програми за правата и задълженията на общността, като равноправни граждани. Организират се обучения на местните ромски активисти. Функционират клубове и кръжоци с цел запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности.

Реализирани проекти по приоритет Култура и медии:

№	Община /Финансиране	Проект	Резултати	Стойност
1	Община Долна Митрополия, гр. Тръстеник – НЧ „Неофит Рилски 1872“ в партньорство с	„Подай ръка”	Дейности насочени към приятелство между етносите в него участваха общо 50 бр. деца,	691 лв., от които 191 лв. собствен

	СПОФ „Читалища“.		от които 30 бр. деца са от ромски произход.	принос
2.	Община Долна Митрополия	„Общинска декада на културата и изкуството” в гр. Тръстеник	Една от целите на събитието беше да се идентифицират деца от ромски произход с изявени дарби, които да бъдат мотивирани да развиват своята дарба, чрез допълнителни занимания. Включването на деца от ромски произход в извънкласните занимания води до възпитание и обучение в дух на толерантност и добро отношение на учениците спрямо връстниците си от ромски произход. При реализиране на отделните дейности се включиха около 100 деца от ромски произход, които се изявиха като танцьори, певци, фото модели и художници.	22 695 лв.

МЕДИИ

Оперативна цел: Създаване на условия за равнопоставено представяне на ромската общност, промяна на негативния образ на ромите и противодействие на проявите на „език на омразата” в печатните и електронни медии.

Периодично се излъчват предавания в Общински медиен център - Плевен, посветени на ромската интеграция, както и се отбелязва международния ден на ромите – 8 април.

Планирани дейности за 2016 г.

- Институционално укрепване на читалищата като модерни центрове за развитие на местната общност, включително и ромската.
- Организиране на пресконференции, изготвяне на прессъобщения за местни, регионални и национални медии с цел популяризиране на дейности по Областна стратегия и Общински планове за действие.

Извод:

Читалищата на територията на Област Плевен работят пряко с ромската общност, като организират кръгли маси, дискусии и разпространение на листовки с цел включване на ромите и маргинализираните групи в културния живот на общините и реализиране на образователни програми за правата и задълженията на общността, като равноправни граждани. Организират се обучения на местните ромски активисти. Функционират клубове и кръжоци с цел запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности.

Периодично се излъчват предавания в Общински медиен център - Плевен, посветени на ромската интеграция в навечерието на края на “Десетилетието на ромското включване 2005-2015г.”, отбелязване на международния ден на ромите – 8 април.

Местните и регионални медии коректно отразяват основни дейности по Стратегия на област Плевен за интегриране на ромите (2013-2020).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изпълнението на заложените мерки в Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2013-2020 г.), се осъществяват на територията на Област Плевен чрез Плановете за действие за интеграцията на ромите в общините, както и на Стратегията на област Плевен за интегриране на ромите 2013-2020 г.

9 от 11-те общини на територията на област Плевен имат създадени и действащи общински планове за интеграция на ромите. Общинските планове са актуализирани с период на действие от 2014 до 2017 г., според указанията на Национален съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерския съвет (НССЕЙВ). В редица Плевенски общини се създаде партньорство между неправителствените организации и самите общини, като вече се предлагат иновативни решения за повишаването на нивата на заетост в ромска общност, както и обучението им на територията на общините.

Медиаторите на територията на област Плевен за периода 2015 г. са 16 бр. Съответно 1 в Дирекция „Бюро по труда” - Плевен, 3 в община Долни Дъбник, 8 в община Кнежа, 1 в община Левски, 1 в община Червен бряг и 2 в община Долна Митрополия, които са недостатъчни за територията на областта.

Отчита се положителна тенденция на увеличаване тяхната бройка сравнено с предходната 2014 година, като тогава са били 5 бр.

Продължава тенденцията част от хората, които околното население назовава като „роми” или „цигани” да не се самоопределят като такива, което произтича от правото на преброяването лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава. Това значително затруднява определянето на тяхната реална бройка и анализирането им.

Констатира се нежелание от страна на работодателите за назначаване на работа на лица от ромски произход.

Използваният към настоящият момент модел в образователната система - „Парите следват ученика” е неефективен и изкривява реалната картина по качествен и количествен показател.

Грешна е практиката за липсата на повтаряне на клас в началните училища. Преминаването безпрепятствено на неграмотни деца (предимно от малцинствените групи) от 1-ви до 4-ти клас е изключително тревожно. Няма нищо лошо в това, че детето ще остане да повтаря една година за да научи български език. По важното е като стигне до 5 клас да не се самоизключи реално, констатирайки липсата на всякакви познания.

В процеса на работа периодично се провеждат работни срещи между общини и Областна администрация във връзка с работата по изпълнението на приоритетите заложи в Националната стратегия за интеграция на ромите. Отчита се много активен диалог между местните и областните власти в реализацията на дейностите по стратегическите документи.

Препоръка: Необходимо е допълнително субсидиране на училищата на територията на област Плевен в които има преобладаващ процент ученици от ромски произход за назначаването на социални педагози, медиатори и психолози и по ефективна и целенасочена работа с целевата група – учащи и техните родители.

Необходимо е отпадане на нормативното ограничение за неповтаряне на класовете от 1-ви до 4-ти клас.

Необходимо е държавата да поеме разходите за месечните такси на яслите и детските градини, които към този момент се заплащат от гражданите. Поради липса на средства

социално слабите и (ромите) лишават децата си от тази подготвителни групи, което е пречка за тяхното интегриране и е една от причините за тяхното изоставяне в обучението. Честа практика е, че така наречените „детски“ които получават родителите от малцинствените групи не стигат до децата. Идеята е целево държавата да превежда на общините таксите за детски градини – за всички граждани които подлежат да получават подобни средства.

Необходим е единен за страната механизъм с който да може да се отчита реалната бройка на хората от малцинствените групи.

Областна администрация Плевен да изготви писмо до общините на област Плевен с препоръчителен характер за назначаването на тяхна територия на медиатори (трудова, здравни и образователни), във връзка с по-ефективната работа с ромските малцинства.

Настоящият Мониторингов доклад е приет от Областен съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси на 13.04.2016 г.